

Ngôn ngữ tuổi teen

Ngôn ngữ “teen” và giữ gìn sự trong sáng của tiếng Việt cho học sinh THPT là đề tài khoa học đạt giải Công trình nghiên cứu khoa học sinh viên ĐHQGHN năm học 2016-2017 của nhóm sinh viên Trường ĐHGĐ - Nguyễn Thị Thanh Hà, Ngô Thị Dung, Nguyễn Thị Phương - thực hiện.

■ TUỆ ANH

NGUYÊN NHÂN TÁC ĐỘNG

Hiện nay, cùng với sự phát triển mạnh mẽ của khoa học công nghệ thì sự phát triển của ngôn ngữ cũng rất phong phú. Tiếng Việt trong vai trò ngôn ngữ văn hóa dân tộc đã có những thay đổi nhanh chóng xét trên nhiều phương diện. Một trong những thay đổi dễ nhận thấy nhất và luôn giành được sự quan tâm của xã hội, đó là thứ ngôn ngữ “không đúng hàng” của giới trẻ - ngôn ngữ teen.

Việc nghiên cứu và tìm ra hướng đi hợp lý định hướng cho giới trẻ trong việc sử dụng ngôn ngữ một cách có văn hóa là rất cần thiết và cấp bách nhằm giáo dục cho thế hệ trẻ trong việc giữ gìn, phát huy bản sắc, tinh hoa của tiếng Việt nói riêng, góp phần giữ gìn nét đẹp trong văn hóa dân tộc nói chung.

Với những phương pháp khảo sát, điều tra bảng hỏi, phỏng

vấn sâu, phân tích- thống kê,... nhóm nghiên cứu đã chỉ ra những nguyên nhân khiến giới trẻ sử dụng ngôn ngữ teen phổ biến như nguyên nhân khách quan do sự bùng nổ của công nghệ thông tin; do xu thế đám đông, lây lan tâm lý; các sản phẩm âm nhạc có khả năng gây hiệu ứng bất chước cao, giới trẻ chọn lọc những từ ngữ trong lời bài hát để sử dụng như một từ ngữ biểu đạt cảm xúc. Còn nguyên nhân chủ quan do tiết kiệm thời gian, thể hiện cá tính bản thân, thể hiện “đẳng cấp” để nâng cao “vị trí” của mình so với bạn bè đồng trang lứa,... Nhóm tác giả cho rằng dù đánh giá ở góc độ nào thì một sự thật không thể phủ nhận sự sáng tạo và mới mẻ của tuổi teen, góp phần làm cho tiếng Việt năng động hơn. Để có thể tìm ra một hướng sử dụng ngôn ngữ một cách phù hợp, một mặt không kìm hãm sự phát triển ngôn ngữ tự nhiên của giới trẻ, vẫn đảm bảo sự trong sáng và phát triển của tiếng Việt, cần chỉ ra một cách

rõ ràng tác động tích cực và tiêu cực của loại ngôn ngữ này nhằm đưa ra những giải pháp phù hợp để phát huy những mặt tích cực của giới trẻ và ngôn ngữ teen, hạn chế những mặt tiêu cực để giới trẻ có thể sử dụng ngôn ngữ teen mà không làm mất đi sự trong sáng của tiếng Việt. Bên cạnh đó, nhóm thống kê, so sánh việc sử dụng ngôn ngữ teen ở khu vực nông thôn và khu vực thành phố, và kết quả cho thấy việc sử dụng ngôn ngữ teen của học sinh THPT ở nông thôn sử dụng ngôn ngữ teen trên mạng xã hội nhiều hơn do môi trường giao tiếp thực tế, do lối sống, môi trường văn hóa, tâm lý ứng xử, sinh hoạt cộng đồng, ... ở làng quê chính vì vậy học sinh THPT ở nông thôn cần cần nhắc khi sử dụng ngôn ngữ teen trong giao tiếp hơn học sinh THPT khu vực thành phố. Bên cạnh đó, công nghệ thông tin ở khu vực nông thôn mới chỉ dừng lại ở tuổi trẻ và một phần nhỏ ở tuổi trung niên, còn ở khu vực thành phố, lứa tuổi sử dụng công nghệ thông tin lại rộng hơn, do đó, việc hiểu và sử dụng ngôn ngữ teen trong giao tiếp của học sinh THPT ở nông thôn cũng thu hẹp lại ở lứa tuổi đồng trang lứa và môi trường được sử dụng nhiều hơn là ở trên mạng xã hội. Ở khu vực thành phố, các em có nhiều điều kiện tham gia các hoạt động khác ngoài việc học chính khóa, và việc người lớn, bố mẹ các em cũng tiếp xúc internet, công nghệ thông tin do đó, các em có điều kiện sử dụng ngôn ngữ teen trong giao tiếp nhiều hơn khu vực nông thôn. Vậy câu

hỏi đặt ra ngôn ngữ tuổi teen có tác động như thế nào?

Nhóm nghiên cứu cho biết ngôn ngữ tuổi teen có 2 mặt tác động tích cực và tiêu cực. Tích cực là tiết kiệm, tiện lợi trong việc chép bài trên lớp và giao tiếp trên mạng xã hội cũng như đời sống, diễn đạt cảm xúc một cách chân thật, rõ ràng; thể hiện được cá tính, sáng tạo mới mẻ; tăng khả năng giao tiếp, tăng tính biểu đạt; đảm bảo chuyên riêng tư của cá nhân và mang tính giải trí. Ngoài những tác động tích cực của ngôn ngữ teen không thể phủ nhận, hiện nay có một bộ phận các bạn trẻ đã quá lạm dụng ngôn ngữ teen nên dẫn đến một số hậu quả: Lệch lạc trong cách tư duy, suy nghĩ của một bộ phận thanh niên. Do sử dụng quá nhiều ngôn ngữ teen mà không trau dồi tiếng Việt khiến cho việc trình bày, diễn đạt của các bạn trở nên khô cứng, văn phong lủng củng, cứng nhắc, viết sai chính tả, không theo quy tắc ngữ pháp và ngữ âm tiếng Việt, ảnh hưởng trực tiếp đến việc học tập của học sinh THPT. Sử dụng ngôn ngữ teen thường xuyên sẽ làm cho các bạn trẻ không ý thức được trách nhiệm giữ gìn, phát triển ngôn ngữ dân tộc; hình thành thói quen ảnh hưởng đến nhận thức, nhân cách của các em sau này. Vậy giải pháp nào để hạn chế, dung hòa được ngôn ngữ của giới trẻ?

GIỮ GÌN SỰ TRONG SÁNG CỦA TIẾNG VIỆT

Hiện nay trong dư luận dấy lên đề xuất cần xóa bỏ ngôn ngữ

teen nhưng theo nhóm nghiên cứu điều đó là không thể bởi ngôn ngữ là một hiện tượng xã hội đặc biệt, hiện tượng khách quan mà con người không thể chi phối được. Các thế hệ đi trước cần hiểu rằng không thể xóa bỏ ngôn ngữ này mà phải học cách chấp nhận nó, tuân theo quy luật vận động và phát triển của xã hội, có những từ ngữ sẽ được tiếp nhận và có những từ ngữ sẽ bị đào thải. Vậy nên các biện pháp hạn chế, dung hòa là cần thiết. Mọi người không nên áp đặt tuyệt đối giới trẻ, không nên dùng lối suy nghĩ và “cái quy chuẩn ngôn ngữ” áp đặt vào giới trẻ vì đó không chỉ là sự sáng tạo, sự thể hiện là con người năng động của con người thế kỉ mới mà còn là quyền tự do cá nhân. Mọi thứ đều có mặt tích cực và mặt tiêu cực, ngôn ngữ teen cũng không ngoại lệ. Trên cơ sở những nguyên nhân dẫn đến việc sử dụng ngôn ngữ teen của học sinh THPT, những mặt tích cực và tiêu cực của loại ngôn ngữ này nhóm đưa ra một số biện pháp nhằm góp phần phát huy tốt nhất mặt tích cực và hạn chế mặt tiêu cực trong ngôn ngữ của giới trẻ hiện nay như về phía gia đình, các thành viên trong gia đình có ý thức rèn con cái từ lời nói đến hành vi, nêu gương cho con cái sử dụng ngôn ngữ sao cho chuẩn mực. Bên cạnh đó, các bậc phụ huynh nên trò chuyện cùng con em mình như những người bạn để hiểu được tâm tư nguyện vọng của giới trẻ hiện nay, thậm chí các bậc phụ huynh cũng nên tìm hiểu những tiếng lóng, teencode của con em, từ đó định hướng ngôn ngữ của

các em sao cho vừa phù hợp với lứa tuổi nhưng cũng không lệch lạc, đi quá xa ngôn ngữ phổ thông. Về phía nhà trường, thầy cô là những người định hướng, giúp các em hoàn thiện vốn ngôn ngữ của mình cần phải là những tấm gương về sử dụng ngôn ngữ. Thường xuyên thiết lập các kênh đối thoại để từ đó khích lệ, nhắc nhở hay chấn chỉnh hoạt động ngôn ngữ của học sinh, quan tâm hơn đến học sinh, tâm sự, chia sẻ với học sinh, nắm bắt được tâm lí, đưa ra những lời khuyên phù hợp nhất để có thể điều chỉnh ngôn ngữ của các em sao cho vừa phù hợp với xu hướng của các em nhưng cũng không đánh mất đi bản sắc dân tộc.

Nhà trường cần tạo thêm nhiều cơ hội, cũng như khích lệ tinh thần học hỏi nói và làm theo lời hay ý đẹp, tổ chức nhiều hoạt động cho học sinh như tổ chức tọa đàm học sinh, xây dựng các phong trào giữ gìn sự trong sáng của tiếng Việt, nếp sống thanh lịch, văn minh,... từ đó nâng cao ý thức giữ gìn sự trong sáng của tiếng Việt. Đối với cơ quan truyền thông cần xây dựng cách nói, viết chuẩn mực góp phần định hướng xã hội. Cần có thái độ cầu thị kiên quyết chống lại những cách diễn đạt lệch chuẩn. Từ đó, giúp giới trẻ có được định hướng đúng đắn.